

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze Środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Miejscowość/ Region / Kraj

Suwałki, dawna stolica guberni suwalskiej, Podlasie, Królestwo Polskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Ziemi Suwalskiej

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Muzeum publiczne

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum otwarte 20 czerwca 1909 roku w budynku Szkoły Handlowej w Suwałkach

Muzeum Ziemi Suwalskiej utworzono w 1909 r. z inicjatywy **Stanisława Karola Lineburga** w ramach działalności założonego w 1908 r. Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Suwałkach. Muzeum gromadziło przede wszystkim stare druki i dokumenty, militaria, rzemiosło, numizmaty. W czasie I wojny światowej zbiory zostały wywiezione do Rosji, w 1922 r. zostały rewindykowane na mocy Traktatu Ryskiego (kolekcja Lineburga).

Daty działalności / zakres czasowy:

1907 idea utworzenia muzeum opublikowana na łamach „Tygodnika Suwalskiego”
1908-03-17 propozycja utworzenia Muzeum Ziemi Suwalskiej w Szkole Handlowej
1908-10-17 gromadzeniem zbiorów przez Oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Suwałkach
1909-06-20 otwarcie Muzeum Ziemi Suwalskiej w Szkole Handlowej
1912-07-01 lipca roku na potrzeby muzeum wynajmowano sześć pokoi w domu Zendera
1913-06-21 otwarcie ekspozycji muzeum w nowej lokalizacji
1915 ewakuacja zbiorów do Rosji
1922 rewindykacja zbiorów do Warszawy

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulic a/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	Muzeum Okręgowe w Suwałkach ul. T. Kościuszki 81	1909: Prywatna Siedmioklasowa Szkoła Handlowa w Suwałkach w budynku Marksowa, ul. Petersburska (ob. ul. T. Kościuszki 36) 1912: dom Zendera Gliksztejna przy ul. Petersburskiej (ob. T. Kościuszki 13)
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	tel. 87-566-57-50 sekretariat@muzeum.suwalki .pl	
GODZINY OTWARCIA	– od wtorku do piątku w godz. 8.00 – 16.00 – w soboty i niedziele w godz. 9.00 – 17.00	1909: pon. i wt., 10–12 i 16–18 1910: wstęp bezpłatny 1913: dni powszednie, 17 -19, dni świąteczne i niedziele 15-19
DYREKTORZY	dyrektor – Jerzy Brzozowski	
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowany)		

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Nauczyciele Prywatnej Siedmioklasowej Szkoły Handlowej w Suwałkach z dyrektorem

Lineburg Stanisław Karol (1862–1931), urzędnik i działacz społeczny z Suwałk, krajoznawca i kolekcjoner, w latach 1908–1914 prezes oddziału suwalskiego PTK, współzałożyciel Muzeum Ziemi Suwalskiej, członek TOnZP, fotograf amator.

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Komitet organizacyjny: Bolesław Skorupski, Halicki, Antoni Rajkowski, Wańkowicz, Nieziółomski, dr Grabowski, Kazimierz Bar, Emil Jacyna, ks. Piotr Kotlewski i ks. Romuald Jałbrzykowski.

Zarząd muzeum: Waław Bromirski, Zygmunt Gąsiorowski, Stanisław Karol Lineburg, Zygmunt Niklewski i Stanisław Weigelt
Waław Bromirski - pierwszy kustosz

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Szczegółowa historia instytucji

Pierwsze próby utworzenia muzeum w Suwałkach pojawiły się na początku XX w. W lipcu 1907 r. Jan Bijejko na łamach „Tygodnika Suwalskiego” wyszedł z propozycją utworzenia instytucji, która wzorem państw zachodnich, przyczyniłaby się do rozwoju “szkolnictwa, samouctwa, wreszcie naszego rolnictwa, przemysłu i handlu”. Autor zaapelowało o przekazywanie darów o charakterze przyrodniczym, etnograficznym i dokumentacyjnym. Pomysł podjął Robert Kunicki, który w 17 VI 1908 r. na uroczystości zakończenia roku szkolnego w Szkole Handlowej, zachęcał do utworzenia przy szkole muzeum obejmującego kilka działów: przyrodniczy, przemysłu krajowego, etnograficznego, historycznego i archeologiczny, geograficzno-topograficzny i statystyczny oraz księgozbiór. Do organizacji muzeum włączyło się Polskie Towarzystwo Krajoznawcze, które na zebraniu 17 X 1908 r. podjęto uchwałę o gromadzeniu i zorganizowaniu Muzeum w budynku Szkoły Handlowej. Powołano 10-osobowy komitet złożony z ludzi zamieszkałych w różnych stronach guberni, a na łamach „Tygodnika Suwalskiego” i ulotkach opublikowano apel o przekazywanie darów dla muzeum.

Otwarcie Muzeum Ziemi Suwalskiej nastąpiło 20 VI 1909 r., podczas uroczystości rozdania matur w Szkole Handlowej. Ze względu na wzrost kolekcji zdecydowano się na adaptację na potrzeby muzeum sali szkolnej (1910). Jak pisano: „Biedne ono jeszcze, skromne, ale dla ciekawych przedstawia już trochę materiału do zaznajomienia się z naszą przeszłością”; „Kierownicy cieszyli się swoim dziecięciem, a tłumy zwiedzały wystawę, która dała około 100 rb. Na gabloty”. Ekspozycję czynną od 19 VI zamknięto po dwóch miesiącach, ze względu na złe warunki lokalowe. W 1911 r. zarząd Towarzystwa podjął decyzję o wynajęciu na potrzeby muzeum większego lokalu i zamówieniu gablot muzealnych. Ze względu na brak wyraźnych postępów w organizacji muzeum i katalogowaniu zbiorów 8 VI 1913 r. wybrano komitet do pilnowania porządku w muzeum. Tworzyli go: Piotr Chrostek, Franciszek Cichecki, Maria Górnicka, Maria Jaroszewiczowa, Maria Jelska, Czesław Przybyszewski, Andrzej Talko-Hryniewicz, Antoni Rajkowski i Henryk Rodziewicz. Od 1 VII 1912 r. na potrzeby muzeum wynajmowano sześć pokoi w domu Zendera Gliksztejna, przystąpiono również do przygotowywania stałej ekspozycji. Została ona **otwarta 21 VI 1913 r.**

Po kontroli muzeum przez Suwalski Komitet Gubernialny do Spraw Stowarzyszeń (15 I 1914 r.) stwierdzono, iż zgromadzone przedmioty nie są związane z krajoznawczym charakterem Towarzystwa i jego celami statutowymi. Jak pisano; „W ogóle muzeum sądząc po jego rozmiarach, nastawieniu na zwiedzanie przez szeroką publiczność, po doborze wystawionych w nim przedmiotów ma niewątpliwie historyczny charakter, przy czym przedmioty w nim się znajdujące pokazują na dążenie twórców do obudzenia wąskiej,

narodowo-politycznej świadomości". Z tego względu 8 II 1914 r. oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w Suwałkach został rozwiązany, a utworzona Komisja likwidacyjna Oddziału miała m.in. zinventaryzować zbiory muzeum i oddać je pod opiekę Stanisława Lineburga (właściciel większości przedmiotów) oraz zwrócić depozytariuszom, jeśli się po nie zgłoszą. Po wybuchu pierwszej wojny światowej zbiory pod opieką Lineburga zostały ewakuowane do Rosji. Kolekcja została rewindykowana na mocy Traktatu Ryskiego ok. 1922 r. i trafiła do Warszawy. W 1939 r. zbiory zostały zabezpieczone w podziemiach Zamku Królewskiego i prawdopodobnie uległy zniszczeniu w czasie II wojny światowej.

ZBIORY

Rodzaj zbiorów

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

1909: stare druki i dokumenty, rękopisy, militaria, numizmaty, rzemiosło: porcelana, biżuteria, złotnictwo, "Dział starych druków i dokumentów. Widzimy więc z wieku XVI kronikę Miechowity z ciekawymi ilustracjami. Wiek XVII przedstawiają: „Trybunał główny koronny siedmią splendorów oświecony” z r. 1638, Statut Wielkiego Księstwa Litewskiego, drukowany z polecenia Zygmunta III, przedruk Kochanowskiego, Mówca polski itd. Pierwsze wydanie „Satyr” Krasickiego. Kalendarzyk rządowy z czasów Konstytucji 3 maja. Wiek XVIII: „Janina” Rubinkowskiego, „Kazania” Jagodzińskiego z 1789 r., „Wiersz zabawny niemiecko-polski o pogorzeli kościoła i collegium lubelskiego z 1767 r. , Z czasopism „Monitora, rocznik 1769, „Gazetę Warszawską” 1790 i numer „Kuryera Warszawskiego” z 16 czerwca 1764 r. Dział drugi stanowią rękopisy i dokumenty, w tym: z XVII w. z podpisem Jana Kazimierza, Michała Korybut-Wiśniowieckiego . Uniwersały obu Augustów Sasów, Stanisława Leszczyńskiego i kilka dokumentów z facsimilami Stanisława Augusta dotyczących ziemi suwalskiej. Z rzadkich dokumentów zanotować należy uniwersał Konfederacji radomskiej z podpisem Karola Radziwiłła Panie Kochanku i manifest „najjaśniejszej” konfederacji Targowickiej dla Wielkiego Księstwa Litewskiego z 3-go sierpnia 1792 r. Odezwa rektora uniwersytetu wileńskiego z grudnia 1830 r., zawiadamiająca młodzież, że urlopy na święta Bożego narodzenia wydawane nie będą z przyczyna niemożności zapewnienia młodzieży bezpieczeństwa i uchronienia jej od wciągnięcia do partii i plakat Dybicza Zabałkańskiego drukowany w styczniu 1831 r. a nawołujący do złożenia broni. Dział uzbrojeń – szabla turecka, zdobyta pod Wiedniem; szabla ze zbrojowni Zygmunta III, z portretem króla, krzyżem i napisem „in hoc signo vinces”

darczyńcy: w 1909 r. 118 osób, m.in. **Jan Schmidt** („trzydzieści starych monet, wśród których kilkanaście starych i cennych monet polskich”), **Stanisław Karol Lineburg (część własnej kolekcji)**; Andrzej Talko-Hryniewicz; **A.J. Strzelecki** z Warszawy (szabla Zygmunta II Augusta, szablę zdobytą pod Wiedniem w 1683 r., ryngraf z XVIII w., miedziany szkaplerz wydobyty spod fundamentów kościoła św. Piotra i Pawła w Warszawie, słucki pas jedwabny, medale z podobiznami królów polskich oraz dzieło „Chronica Polonorum” Macieja z Miechowa, wydawnictwa suwalskie); mieszkańcy Suwalszczyzny, Lublina, Tomaszowa Rawskiego, Warszawy; instytucje: Krajowe Towarzystwo Rybackie w Krakowie, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie, Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości w Warszawie;

Część swoich zbiorów przekazał **S. K. Lineburg** prezes oddziału PTK w Suwałkach. W maju 1909 r. część zbiorów ofiarował z.

Do końca 1909 roku liczba ofiarodawców liczyła 118 pozycji, byli to głównie Do najcenniejszych zabytków należały: m.in. kronika Miechowity z 1521 roku, pierwsze wydanie bajek Krasickiego i Śpiewów historycznych Niemcewicza, Kajet ucznia gimnazjum kowieńskiego, poprawiony przez Adama Mickiewicza, 180/1821.

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

Na 1-szej wystawie 1909 (otwarcie muzeum) najcenniejsze były druki:

Strategia pozyskiwania zbiorów

Wg założeń Kunickiego zbiory mieli gromadzić uczniowie Szkoły Handlowej, liczono również na ofiarność społeczeństwa.

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Jan Schmidt - Sekretarz Rady Opiekuńczej Szkoły Handlowej przekazał „trzydzieści starych monet, wśród których kilkanaście starych i cennych monet polskich”.

Część swoich zbiorów przekazał **S. K. Lineburg** prezes oddziału PTK w Suwałkach.

W maju 1909 r. część zbiorów ofiarował Andrzej Talko-Hryniewicz.

Do końca 1909 roku liczba ofiarodawców liczyła 118 pozycji, byli to głównie mieszkańcy Suwalszczyzny ale także Lublina, Tomaszowa Rawskiego, Warszawy. Były też instytucje: Krajowe Towarzystwo Rybackie w Krakowie, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Wilnie, Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości w Warszawie.

A.J. Strzelecki z Warszawy, który na skutek odezwy skierowanej do artystów polskich, nadesłał do Suwałk szablę Zygmunta II Augusta, szablę zdobytą pod Wiedniem w 1683 r., ryngraf z XVIII w., miedziany szkaplerz wydobyty spod fundamentów kościoła św. Piotra i Pawła w Warszawie, słucki pas jedwabny, medale z podobiznami królów polskich oraz dzieło „Chronica Polonorum” Macieja z Miechowa, a także wydawnictwa suwalskie.

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

1909: budynek Szkoły Handlowej, jedno pomieszczenie

1910: busynek Szkoły Handlowej, sala lekcyjna: „Zamalowano pstrokate ściany klasy na kolor niewyrywający się; rozstawiono ławki szkolne, obito je papierem; zawieszono obrazy i zbroje; rozłożono autografy; rozstawiono porcelany, brzozy – i wystawa była gotowa”.

1913: dom Zendera Gliksztejna przy ul. Petersburskiej: W pierwszej sali na ścianach i w dwóch witrynach znajdowały się: listy Zygmunta III, Stanisława Augusta, Józefa Poniatowskiego; autografy – między innymi Fałata, Chełmońskiego, Mehoffera, Orzeszkowej, Mickiewicza (syna), Malczewskiego, Wyczółkowskiego; biała broń i książki z czasów Sobieskiego; obrazy i fotografie Wilanowa (82 sztuki); portrety Sieniawskiego, Lubomirskiego, Zamoyskiego, Wiśniowieckiego, Paca, Radziwiłła, Jabłonowskiego i obrazy przedstawiające odsiecz Wiednia (razem 58 obrazów), obrazy przedstawiające panowanie Sobieskiego (37 obrazów). Pozostałe sale mieściły podobne eksponaty, ilustrujące głównie historię Polski różnych epok.

Wystawy czasowe

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Gubernia suwalska

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

1909: 300 osób (pierwszy dzień otwarcia); 200 osób (kolejne 2 dni po otwarciu)

Stanisław Kościółkowski, sekretarz Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie. W księdze pamiątkowej pozostawił wpis następującej treści: „Zwiedziłem Muzeum Ziemi Suwalskiej doznając niezmiernie miłego wrażenia. Życzę z całego serca jak najlepszego powodzenia w kulturalnej pracy”.

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

T. S. (Stanisław Trzciniński), *Muzeum Ziemi Suwalskiej*, „Ziemia” 1911, nr 2, s. 28- „Tygodnik Suwalski” R. 2, nr 29 (19 lipca 1907)

„Tygodnik Suwalski” R. 3, nr 26 (26 czerwca 1908)

Muzeum ziemi Suwalskiej, „Tygodnik Ilustrowany” 1910, nr 37, s. 731.

M. Kaczyński, *Powstanie Muzeum Ziemi Suwalskiej w Suwałkach*, „Wiadomości Archeologiczne” 1961, t. XXVII, z. 1.

A. Wędzki, *Kultura i nauka na Suwalszczyźnie w XI wieku*, [w:] *Studia i Materiały do dziejów Suwalszczyzny*, red. J. Antoniewicz, Białystok 1965, s. 276-278.

S. Szymański, *Muzea Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego 1906-1950*, Warszawa 1990, s. 80-81.

Z. Filipowicz, *Muzeum Ziemi Suwalskiej*, [w:] *Dziesięciolecie Oddziału Suwalskiego Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego*, pod red. Z. Fałtynowicza i M. Pawłowskiej, Suwałki 1997.

A. Matusiewicz, *Polskie Towarzystwo krajoznawcze 1907-1950, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze 1950-2007 w Suwałkach*, Suwałki 2010.

https://fbc.pionier.net.pl/search#fq={!tag=dcterms_accessRights}dcterms_accessRights%3A%22Dost%C4%99p%20otwarty%22&q=tygodnik%20suwalski%201907%20lipiec

Archiwa / zespoły archiwalne / Źródła / inwentarze / księgi gości

„Tygodnik Suwalski” za lata 1907-1914

Ciekawe cytaty

„W niej powinny być nagromadzone próbki gleby z opisem miejscowości, skąd pochodzą, żeby z czasem posłużyły za materiał do mapy geologicznej; następnie próbki zbóż miejscowych, wszelkiego rodzaju zielniki, próbki drzew itd. Fauna również, o ile możliwości, powinna być bogato reprezentowana. Bogata w jeziora ziemia suwalska powinna szczególnie liczną wystawić kolekcję ryb. Lasy miejscowe mogą dostarczyć okazów różnych szkodników, ptactwa itd. Dalej powinny być wytwory pracy ludzkiej: okazy domowego przemysłu, sprzęty domowe, charakterystyczne miejscowe, modele zabudowań gospodarskich, a przynajmniej ich fotografie, (szczególnie ku temu nadają się ciekawe zabudowania litewskie). Kostiumy ludowe z całej guberni też znajdą miejsce w muzeum. Wreszcie amatorowie i fotografowie powinni dostarczyć fotografii malowniczych widoków, w które ziemia suwalska tak bardzo obfituje” (Jan Bijejko, „Tygodnik Suwalski”, 1907)

„byłoby to ciężką winą, omal przestępstwem wobec nauki, wobec dobra ojczyzny, a nawet dobrze zrozumianego własnego interesu-gdybyśmy względem tych skarbów prawdziwych zachowywali się z obojętną ospałością i ślepem lekceważeniem” (Robert Kunicki, „Tygodnik Suwalski”, 1908, nr 26)

„każdy dar, ofiarowany łaskawie do Muzeum, będzie numerowany liczbą porządkową i zapisany do katalogu ogólnego ze szczegółowym opisem danego przedmiotu, datą nadesłania i nazwiskiem ofiarodawcy. Oprócz tego zbiory będą podzielone na działy (...), z których każdy będzie miał oddzielny katalog. Każdy przedmiot zostanie zaopatrzony w kartkę objaśniającą z wymienieniem nazwiska ofiarodawcy” (Zygmunt Gąsiorowski Dyrektor Szkoły, 1909)

„Nic w świecie piękniejszego nad naturę, droższego nad Ojczyznę, pożyteczniejszego nad pracę, wyższego nad serce, które umie kochać, przebaczać i w milczeniu cierpieć. Przyglądaj się naturze służ Ojczyźnie, zdobywaj wytrwałość w pracy, przebaczaj z myślą, że sam przebaczenia potrzebujesz i w świątyni cierpiącego bez skargi wznosź ołtarze dobrych czynów” – marzec 1909, autograf z Grodna, Eliza Orzeszkowa.

„Muzeum Ziemi Suwalskiej ma poza ogólnym znaczeniem, jako skarbnicy pamiątek narodowych, jeszcze i specjalne, miejscowe zadanie: w środowisku etnograficznie mieszanem może służyć stałym, a ważnym argumentem w sporach historyczno-narodowościowych. To też każdy, komu nieobojętna jest przyszłość narodu, powinien wedle sił i możliwości przyczyniać się do utrzymania i podniesienia jego zbiorów”, wg St. Trzciniński.

„**Najbogaciej przedstawiają się działy starych druków i dokumentów.** Widzimy więc z wieku XVI kronikę Miechowity z ciekawymi ilustracjami. Wiek XVII przedstawiają: »Trybunał główny koronny siedmią splendorów oświecony« z r. 1638, Statut Wielkiego Księstwa Litewskiego, drukowany z polecenia Zygmunta III, przedruk Kochanowskiego, Mówca polski itd. Poza pierwszym wydaniem satyr Krasickiego i kalendarzykiem politycznym z roku ogłoszenia wiekopomnej ustawy rządowej 3-go maja mamy z wieku XVIII »Janinę« Rubinkowskiego, opiewającego waleczne czyny Jana Sobieskiego, »Kazania« Jagodzińskiego,

wydane w 1789 r. w Supraślu, »Wiersz zabawny niemiecko-polski o pogorzeli kościoła i kollegium lubelskiego« z 1767 r. i w. in. Z czasopism zdołano odszukać Monitora, rocznik z 1769 r., »Gazetę Warszawską« 1790 i numer »Kuryera Warszawskiego« z 16 czerwca 1764 r., należący do rzadkości bibliograficznych.

Drugi dział stanowią rękopisy i dokumenty, zbierane bądź dla swej starożytności – do tych należy wiele dokumentów z w. XVII, z podpisem Jana Kazimierza, Michała Korybut-Wiśniowieckiego – bądź dla swej lokalnej wartości, więc uniwersały obu Augustów Sasów, Stanisława Leszczyńskiego i najwięcej dokumentów z facsimilami Stanisława Augusta, a dotyczących ziemi suwalskiej. Z rzadkich dokumentów zanotować należy uniwersał Konfederacji Radomskiej z podpisem Karola Radziwiłła Panie Kochanku i Manifest »najjaśniejszej« konfederacji Targowickiej dla Wielkiego Księstwa Litewskiego z 3-go sierpnia 1792 r. Odezwa rektora uniwersytetu wileńskiego z grudnia 1830 r., za- wiadamiąca młodzieź, że urlopy na święta Bożego Narodzenia wydawane nie będą z przyczyny niemożności zapewnienia młodzieży bezpieczeństwa i uchronienia jej od wciągnięcia do party i plakat Dybicza Zabałkańskiego drukowany w styczniu 1831 r. a nawołujący do złożenia broni, zasługują na szczególną wzmiankę.

W dziale uzbrojeń młode Muzeum suwalskie poszczycić się może szablą turecką, zdobytą pod Wiedniem, szablą ze zbrojowni Zygmunta III, z portretem tego króla, krzyżem i napisem: »in hoc signo vinces«. Obydwie szable są darem znanego zbieracza pana Antoniego Strzałeckiego z Warszawy. Dalej idą: karabela Baltazara Kujawskiego, szambelana Stanisława Augusta, złożona do muzeum wraz z listami królewskimi, wzywającymi szambelana do Grodna na sejm (ostatni), zbroja krzyżacka z misiurką i mieczem, wykopany pod Ostrołęką. Wreszcie dwa ryngrafy (jeden cały pogięty od kul), rząd na konia i części umundurowania Jana Klonowskiego, dowódcy 17 pułku ułanów, składają się na całość wcale interesującą.

Dział starych monet składa się z kilkuset egzemplarzy monet polskich, poczynając od groszy krakowskich Kazimierza Wielkiego. – Tu też umieszczono kilkadziesiąt medali królów polskich oraz dwie miniatury ślicznej roboty francuskiej z pierwszej połowy XVIII wieku.

Dwa lichtarze porcelanowe po Pacach, lornetka jenerałowej Pacowej misternej roboty złotniczej, kolia i grzebień w stylu rococo, mała kapliczka po biskupie Wierzbowskim, dwa zegary starożytne (jeden Ludwik XIV), imbryk chiński jako pozostałość z serwisu, ofiarowanego przez Mikołaja I-go Ludwikowi Lineburgowi, jeneralnemu komisarzowi Dyrekcyi Głównej poczt Królestwa Polskiego, szpinet z XVIII wieku i mnóstwo drobnych gracików i cacek pięknie początkują dział sprzętów domowych.

Osobną ścianę i dwa stoły zajęły **zbiory p. Andrzeja Talko-Hrynecwicza**. Poza częściami uzbrojenia, pasami słuckimi, skrzynią ze starożytnem okuciem, kolekcją wycinanek i pisanek, widzimy tu szkic Grottgera do Lituanii, dwa obrazy Wyspiańskiego i Gierymskiego, całą seryę autografów spółczesnych malarzy z Wyspiańskim i Mehofferem na czele oraz mnóstwo dokumentów pierwszorzędnej wartości.

[...] **dział ludoznawczy**. Zgromadziło więc kilka okazów strojów litewskich, modele narzędzi rolniczych, maczugę zbójecką, indyjskie sztylety zatrute, grupę bożków pogańskich itp.

Osobny kącik poświęciło Muzeum na tegorocznej wystawie nieodżałowanej **pamięci Elizie Orzeszkowej**, z którą już dawno nawiązano bliższe stosunki. (...) Sukcesorowie ś.p. Elizy, państwo Maksymilianostwo Obrębscy, podtrzymując ten związek duchowy jaki nawiązała zmarła autorka „Marty”, w odpowiedzi na list prezesa Oddziału, p. Lineburga, i osobiste jego prośby przyrzekli ofiarować jakąś cenną pamiątkę, co Zarząd z wdzięcznością przyjął do wiadomości.

Dział obrazów dopiero zapoczątkowano. Jako depozyt rodziny Heybowiczów wystawiono Madonnę, niewiadomego pędzla; według posiadaczy cennego bądź co bądź obrazu **ma to być robota Rafaela (?)**. Dwa portrety jenerałostwa Suchorzewskich i księżny Mirskiej pędzla Lewickiego, portret Stanisława Augusta i Branickiego, wielkiego hetmana koronnego, nieznanego pędzla, oraz portret Ludwika Lineburga, robiony przez znanego akwarelistę Marszałkiewicza z napisem: »w dowód przyjaźni S. Marszałkiewicz« stanowią dopiero zaczątek przyszłej galerii” (Stanisław Trzeciński, *Muzeum Ziemi Suwalskiej*, „Ziemia” 1911, nr 2, s. 28)

UWAGI:

--

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

6 marca 2018/2 maja 2020

Małgorzata Wawrzak

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

--

METADANE* (wypełnia redaktor portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA	